

Tisztelt Képviselőtársaim!

- 1./ E körben nem szükséges a liberalizmus és a nemzeti liberalizmus fogalmának vizsgálata. Ezzel összefüggő álláspontomat számtalan tudományos munkában és beszédben fejtettem ki. Nem egyszer vettem részt rendezvényeiken és támogatója voltam a nemzeti liberális hangvétel mindenkori kifejezésre juttatásának (több oldalról jövő támadás mellett a "nemzeti liberalizmus" fogalmát legjobb tudomásom szerint először használtam a hazai szakirodalomban és publicisztikában.
- 2./ Az MDF szellemi örökségében a lakiteleki nyilatkozat pártpolitikai örökségvállalása (Független Kisgazdapárt, Demokrata Néppárt /Barankovics I./, Nemzeti Parasztpárt 1956.: Petőfi Párt) után személyes javaslatomra került be e három nagy eszmei örökség egyikeként a nemzeti liberalizmus, a magyar nemzeti (történelmi) liberalizmus, az európai kereszténydemokrácia és a sajátosan magyar népi-nemzeti örökség egyike. Ez utóbbinak nincs köze sem a két háború közötti német "völkisch-national" fogalomköréhez, vagy ahhoz a politikai metodikához, amelyet egyesek a "nemzeti radikalizmus" nevével képviselnek.
- 3./ A liberalizmus modern változatai közé tartozik a balközép polgári radikalizmus, nem túl távol a szociáldemokráciától és más hagyományosan baloldali politikai mozgalmaktól. A nyugat-európai liberális pártok rendkívül erős nagypolgári és

középpolgári támogatottsággal, komoly anyagi bázissal, aránylag kevés szavazóval (8-10 % alatt) a koalíciók részét képezik, vagy a szociáldemokrata és konzervatív pártok között adnak hangsúlyt a politikai és gazdasági liberalizmus értékeinek (kivételt képez az osztrák liberális párt, amelynek bizonyos "nagynémet" és hangsúlyozottan nacionalista stílusa speciális osztrák hagyományokra vezethető vissza).

4./ Ezért a liberális szemléletű európai politikusok előtt két út áll.

a./ Vállalják a kis létszámú önálló liberális pártok létrehozását, szerencsés esetben a mérleg nyelvét játszva a koalíciókban (német, olasz liberálisok stb.), létszámukat meghaladó nagyipari, nagyvállalkozói anyagi bázisra támaszkodva, vezető üzletemberek és értelmiségiek támogatásával. Igen gyakran idegenkedve hangsúlyozott keresztény vagy szocialista irányzatoktól.

b./ A másik út amit a legtöbb európai országban, sőt Észak-Amerikában választottak azok a politikusok, akik a tényleges liberális értékek képviselőiként akár a kereszténydemokrata-konzervatív politikai pártokban kívánnak hozzájárulni az értékek egyensúlyának fenntartásához (CDU-CSU stb.), ezzel biztosítva a különbséget a korábbi keresztény-szocialista, keresztény-szociális világnézetű pártok korporációs, a parlamentarizmust esetleg háttérbe szorító elképzeléseinek mellőzése érdekében.

c./ Hasonlóan megtaláljuk e liberális elkötelezettségű politikusokat a néppártivá vált, nem osztálpártként jelentkező modern szociáldemokrata pártokban (lásd elsősorban a latin országokban: az olasz, spanyol, portugál, francia politikai életben, illetve olyan személyiségeknél, mint H. Schmidt, F. Vranitzky stb.). Mindkét vonatkozásban a liberális értékek fenntartása, kiegyenlítő szerepének megtartása a cél.

- 5./ Természetesen a liberalizmus értékei mindig megnőnek a diktatúrák időszakában, vagy a diktatúrák bukása után. Ezért a tényleges liberális értékek elleni fellépés a demokrácia elleni fellépéssel egyenértékű. Ugyanakkor az agresszív, jakobinus stílusú doktriner liberális politika és magatartás semmiképpen nem felel meg a történelmi és nemzeti liberalizmus karakterének, jó esetben a polgári radikalizmus sajátja.
- 6./ A nemzeti liberalizmus az MDF-en belül - már csak alapító tagjain keresztül is - egyenrangú "lakiteleki" érték a többi eszmei örökséggel, aminek kétségbe vonása, a liberalizmus ostromozása korlátoltságra és tájékozatlanságra vall.
- 7./ A jelenleg kialakult helyzetben az elmúlt hetek és hónapok vitáiban az MDF-en belül mint jelenség érvényesült a liberális értékek fölötti egészséges őrkdés, a fentebb említett szerepkör és a tényektől, az adott politikai helyzettől függetlenedő, szinte dogmatikus doktriner, bár kétségtelenül morális alapokon nyugvó, jószándékú politizálás. Ezért úgy vélem, hogy az MDF-en belül amikor liberális politikáról és szemléletről beszélünk, világosan különbséget kell tenni az MDF centrumát alkotó

nemzeti liberálisok, kereszténydemokraták és tényleges népi-nemzeti gondolkodásúak lényegében egységes gyakorlati politizálása, illetve az MDF két oldalán jelentkező "nemzeti radikalizmus" és "doktríner liberalizmus" elvi nyilatkozatai között.

- 8./ Rendkívül sajnálatos a legtisztességesebb szándékok és a politikai morál jegyében az erőviszonyok hibás felmérése. A folyamatos marginalizálódás útjára lépnek egyes tagjaink, akik a másik politikai csoport súlyának folyamatos felértékelésével, létszámának eltúlzásával egyenesen hozzájárulnak annak megerősítéséhez. A vélt szikár racionalizmus kiválóan alkalmas romantikus és emocionális érzelmek felerősítésére. Ezért mazochista, önfeláldozó szándékkal egyenesen a másik oldal érdekeit szolgálják.
- 9./ Fentiek alapján talán nem szükséges külön részletes indokolás arra, hogy a jelenlegi elnökségben legalább olyan mértékben képviselve vannak - markáns egyéniségekkel - a tényleges nemzeti liberalizmus hordozói, mint az előzőben, semmiféle változás e téren nem történt, legfeljebb személycsere, amivel ellentétes nyilatkozataik megtétele valótlan és káros.
- 10./ Nem célszerű és nem felel meg a valóságnak, ha az MDF-en belül a "jobboldali" politizálás radikálisai mellett a nemzeti liberálisok egy részét az MDF baloldalaként lehet feltüntetni.

Budapest, 1993. január 26.



Antall József